

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Æstiva - A Dominica SS. Trinitatis, ad Dominicam decimamquintam
post Pentecosten

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Divina licet magis timenda sint quàm humana: in divinis tamen minùs
timenda est familiaritas quàm in humanis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44226

Ter. 2.
Hebd. 4.
post Octav.
Pasche.

Quam gloriosum est Sacramento multa in nos posse si velimus, tam ignominiosum est paucis posse quod nolumus.

Certe sicut throni sedes non nisi gloriam & tranquillitatem designat, sic throni exturbatio quid nisi dedecus & dolorem inferat? Quid regi potest esse probrosius, quam expelli regno, quam throno deturbari? Et ne in magnificis ac gloriosis vocabulis videamur vim facere, facilius pateatur Christus se nec Regem haberi, nec habere thronum, quam se in illos non agnosci bonum ac facilem, qui sua velint bonitate uti. Nonne in regia sua dignitate contemptum passus est? Nonne in sanctitate, in sapientia, in scientia, in potentia, & in quibusvis suis animi dotibus illustratus fuit? Cur porro nisi ut suam nobis apertius indicaret bonitatem? Nonne tanto magis apparet eius bonitas, quanto minus apparet alia, quibus propterea denudari voluit, ut magis appareret eius bonitas? quasi diceret, nihil in me spectes præter bonitatem. Tu vero novus majestatis cultor & prædicator, solam inquit, intueri maiestatem: nil de bonitate, nihil de gratiis cogita. Potestne Christo aliquid cogitari magis oppositum?

Quam me autem jubes intueri maiestatem in Sacramento? Quid hic apparet tam splendidum, quid tam magnificentum, tam regium & tam tuncidum, ut me suo potissimum terrore percellat & occupet quam quod illis suis me allicit blanditiis? Nonne idcirco potius velata sunt illa splendentia, ne illorum fulgore deterreremur? Nonne idcirco sola vulgaria relicta sunt, ut eorum facilitate magis traheremur? Adoro quidem & veneror Majestatem, reveror Sanctitatem & Justitiam, quæ quanta sit in hoc Sacramento, non dissimulatur infra, ubi ab ira Agni, quam sic timendum, ostenditur. Et jam supra etiam fufius in prima parte, ubi pavendum in loco sacro demonstratur, & ad locum sacrum non aliter accedendum quam ad ipsum Sacramentum. Sed cur propterea bonitatem excludis, cum potius ipse Dominus maiestatem latere velit, ut ipsa magis pateat bonitas?

Sanè non debet maiestati præjudicare bonitas, sed neque potest Maiestas bonitati officere. Nulla inter illas potest esse contentio quas ex æquo Dominus possidet, & quæ simul ita colendæ sunt, ut non minus ametur maiestas quam bonitas, nec minus timeatur bonitas quam ma-

iestas. Timor autem iste non est fuga, nisi fuga sit culpæ. Qui divinam timet bonitatem, fugit quantum quidem potest à culpa, sed quantum à culpa fugit, tantum ad ipsam accedit bonitatem.

Quod si dicas te timere ne familiaritas contemptum pariat, sicut in humanis accidit, audi sequentem propterea præcedenti connexam veritatem.

Divina licet magis timenda sint quam humana: in divinis tamen minus timenda est familiaritas quam in humanis.

RATIO proxima petenda est ab illo quem experimur in humanis contemptum, quem profecto parit familiaris usus: unde si contemptus ille non sit timendus in divinis sicut in humanis, nec erit ipsa etiam timenda familiaritas.

Sed in divinis non est illa contemptus tam timendus quam in humanis.

Ergo nec ipsa etiam familiaritas pertimescenda.

RATIO vero cur in divinis non sit ille contemptus tam timendus, magis hic utgeri debet, sicque demonstratur: Contemptus ille quem parit familiaritas, vel sit à personis timendus, vel à rebus, vel ab ipso familiari usu. Sed nihil horum trium in divinis accidit quod timeatur, sicut in humanis.

Ergo non est ita timendus.

I. PUNCTUM.

TRES afferuntur causæ præcipuæ, quibus in humana & communi vita familiaritas contemptum pariat.

Prima est ex personis quas inter familiaris intercedit usus: cum enim sint homines & naturæ suæ versatiles & diversis obnoxij cupiditatibus, vix aliquot simul mentes transegerint, quin vel ipso sui alterius fastidio, vel delectis naturalibus vitijs, se mutuo ferre non possint; & quos natura sociarat, ipsa dissociat. *Quid communicabit cæcibus ad ollam? quando enim se colliserint, olla confringetur.*

Secunda ex rebus ipsis occurrentibus, quæ dum uni placent, displicent alteri: tum vero inquit Sapiens, *Occasiones quaris qui vult recedere ab amico: Id est, vel contemnit quem prius diligebat, vel se ab illo contemptum queritur, unde occasionem recedendi captat.*

Eccles. 13.

Prov. 13.

Tertia

Tertia denique, familiari hoc ipso usu satis compertum est pretiosa quæque vilescere; nam cum quiddam creatum est, sit finitum, sit caducum, nec satiandum capax animo; vix aliud quiddam inde referas quam quod Sapiens: *Ecce univ[er]sa vanitas & afflictio spiritus.* O si hoc fakem ex animo sentirent homines, & discerent ea vir tute contemnere, qui vident alioquin contemnenda!

I I P U N C T U M.

SED nihil horum in divinis accidit sicut in humanis.

Non primum, quia ex parte Christi nulla inconstantia, nulla vitiositas, nulla intercedere potest ratio, cur ille uno magis æstimetur tempore quam alio, cum sit unus idemque sui semper similis, semper sanctus, semper amabilis, semper colendus. Si aliquid facti in venerimus in eo, ait S. Augustinus, non amemus. Ecce ipse invenit multa facta, & amavit nos. Si aliquid facti in venerimus in eo, non amemus: quia & hoc ipsum quod carnem indutus est, ut de illo etiam diceretur, Vidimus eum, & non habebat speciem neque decorem: si consideres misericordiam qua factus est, & ibi pulcher est. Mihi autem absit gloriari dixit unus amicorum sponsi, nisi in cruce Domini nostri Iesu Christi. Parum est ut non inde erubescas, nisi etiam & glorieris. Quare ergo non habuit speciem neque decorem? quia Christus crucifixus, Iudæis quidem scandalum gentibus stultitia. Quare autem & in cruce habuit decorem? quia quod stultum est Dei, sapientius est quam homines; & quod infirmum est Dei, fortius est quam homines. Nobis ergo id credentibus ubique sponsus pulcher occurrit. Pulcher Deus, verbum apud Deum. Pulcher in utero virginis, ubi non amisit divinitatem & sumpsit humanitatem. Pulcher natus infans verbum, quia & cum esset infans, cum suggeret, cum manibus portaretur, cæli locuti sunt, Angeli laudes dixerunt, Magos stella direxit, adoratus est in presepi, cibaria animalium mansuetorum. Pulcher ergo in cælo, pulcher in terra, pulcher in utero, pulcher in manibus parentum, pulcher in miraculis, pulcher in flagellis, pulcher invitans ad vitam, pulcher non curans mortem, pulcher deponens animam, pulcher recipiens, pulcher in ligno, pulcher in sepulchro, pulcher in cælo, pulcher in intellectu. Audite Canticum neque oculos vestros à splendore pulchritudinis illius avertat carnis infirmitas. Summa & vera pulchritudo, justitia est. Ibi illum non videbis pulchrum, ubi deprehendes injustum. Si ubique justus, ubique decorus. Ex parte autem nostra deficere quidem possu-

mus, sed hoc habet à Christo quisquis illi adheret, ut unus cum eo spiritus fiat, uno eodemque roboretur animo, atque ut ait Sapiens, *In sapientia maneat sicut sol, nec sicut luna mustetur.* *Ecclesi. 27.*

Secundum abest etiam ab hac divina cum Christo consuetudine, nam licet multa hic varia nobis contingant, cum nihil tamen adversi sine divino nutu eveniat, & diligentibus Deum omnia cooperentur in bonum, Quid est quod ab illo nos possit disjungere? Quis nos separabit à charitate Christi? Vide locum Apostoli, & audi, S. Augustinum verba eius minutatim exponentem: *Nemo nos separat à charitate Domini minando mortem: id ipsum enim quod diligimus Deum, mori non potest, cum mors ipsa sit non diligere Deum. Nemo ab ea separatur, pollicendo vitam; nemo enim ab ipso fonte separatur, pollicendo aquam. Non separatur Angelus: non enim est Angelus, cum inhaeremus Deo, nostra mente potentior. Non separatur virtus qua potestatem habet in hoc mundo: nam toto mundo omnino sublimior est mens inhaerens Deo. Non separant instantes molestie: hoc enim leviores eas sentimus, quo ei unde nos separare molitur, arctius inhaeremus. Non separatur promissio futurorum: nam quiddam boni futurum est, certius promittit Deus: & nihil est ipso Deo melius, qui iam bene sibi inhaerentibus præsens est. Non separatur alitudo, neque profectio, quid enim mihi cæli pollicatur, ut à cæli fabricatore se jungat? aut quid terreat infernus, ut Deum deseram? quem si nunquam deseruissim, inferna nesci vissem. Postremo quis me locus ab eius charitate dirvellet, qui non ubique totus esset, si ullo contineretur loco?* *Rom. 8.*

Supereft tertium de familiari usu quo sentimus arescere quiddam floret amœnius, & obsecrari quiddam splendet magnificentius: at non ita in Divinis, non ita Christus excidit, non ita ille obsolescit, *Apud quem non est transmutatio nec vicissitudo obumbratio. Non est in illo, EST & NON,* inquit Apostolus de Sermone quem de Christo habuit, & de ipso Christo, sic namque pergit: *Dei enim Filius Iesus Christus qui in vobis per nos predicatus est, non fuit EST & NON, sed EST in illo, fuit. Quot quot enim promissiones Dei sunt, in illo, EST. Quasi diceret, totum præsens est quod de Christo asseritur, nam quod fuit & quod erit, nunc est quodammodo; nunc tam suavis congressu, tam mitis verbo & accessu tam facili, quam olim fuit. Nihil ex illo consensit & deperit. Quod aliquando etiam futurum est in æterna beatitudine, nunc est suo modo. Nempe futurum est, quando in cælo vide-* *Iac. 1.* *2. Cor. 1.*

bitur, ut ita fatiet animum, nunquam tamen ut illa fatietas fastidiosa sit, sed in quem semper desiderent Angeli, & beatorum animarum magis ac magis prospicere, sic enim de presenti affirmat, & sic propterea nos ad se invitat: *Transite ad me omnes qui concupiscitis me. Et a generationibus meis implemini. Spiritus enim meus super mel dulcis. Et hereditas mea super mel & favum. Memoria mea in generationes saeculorum. Qui edunt me, adhuc esuriunt. Et qui bibunt me, adhuc sitient. Poteratne quid exprimi significantius? aut certe si quid ultra desideres, praesto est S. Gregorius, ubi de corporalibus agit delicijs & spiritualibus: haec enim humanae & divinae simul familiaritati tam apte conveniunt, ut sicut de illa humana dicitur, quod appetitus saturitatem, saturitas fastidium generat; ita de hac divina sentitur, quod appetitus saturitatem, saturitas appetitum, pariat. Augent enim huius divinae conversationis ablectia desiderium in mente, dum satiant; quia quanto magis earum sapor percipitur, eo amplius cognoscitur, quod avidius ametur. Proinde Psalmista nos admonet dicens: *gustate & videte quoniam suavis est Dominus. Quem Psalmi vericulum, atque ipsius etiam Psalmistae factum quo se immutavit coram Rege Achis ut haberet in libris Regum, commemorans S. Augustinus & applicans S. Sacramento: Gustas, inquit. Et vide quam suavis est Dominus, si autem non intelligis, Rex es Achis, immutabit faciem suam David, & recedet a te, & dimittet te. Et abiit. Quasi diceret S. Doctor, nisi tu sentias illum suavem, non inde est quod non sit suavis Dominus, sed quod tibi sit immutatus, quia tu forte constitutum mutas ordinem; vis videre priusquam gustes, vis gustare priusquam te alius ablectes creaturis.**

III. PUNCTUM.

IN Divinam igitur familiaritatem nihil eorum se ingerit, quae in humana contemptum pariunt; ac proinde non est illa formidanda familiaritas, non est timendum ne sic forte vel Christum contemnamus, vel ab eo contemnamur. Nam si recte sentimus, tantum abest ut quod jam dictum est, vel tantillum de debito detrahamus cultu, quin potius quanto magis se ipse nobis facilem praebet, tanto maiori bonitatis stupefacti miraculo magis eum veneremur. Et quod ille ad nos descendit demissus, eo nos illum altius supra nos evehere, summisque prosequi cogitemus honoribus. Tu es ipse Rex noster, Tu Domine susceptor meus ex gloria mea, & exaltans caput meum. Et profecto ille tam acceptam habet nostram animi propensionem, & indignam licet cordiuta

1. Pet. 1.

Ecclesi. 24

Homil. 36
in Evang.

Pf. 33.

2. Reg. 21.

Psal. 3.

communicationem, ac mutuam reciprocantur inter se voluntatum confessionem, ut Divo conformiter Augustino sanctus observavit Chrysostomus, idcirco praecipue Deum nos castigare, cum nos viderit ab eius familiaritate resistentes, sic enim loquitur, & post pauca: *Cum igitur videris, dilecte, tentationem nunc quidem extinctam, rursus autem animo accensam, ne animo concedas, neque refugias, sed unam spem tenens, illud intrinsecus ratiocinans, quod non per os nec a veritate nos Deus inimicorum manibus tradat, sed studiosiores et sibi magis familiares facere volens.*

Hoc est scilicet in omni quidem negotio, sed praesertim in isto vel maxime perpendendum, quid velit Deus. Nam sicut nolentem & veterantem si quis propius auderet accedere, iure merito temeritatis poenas daret; sic volentem, vocantem, invitantem ad se, & flagella minantem, nisi accedas, quis nisi rebellis & arrogans ausit refugere? Sic de Mose S. Gregorius Et superbus esset si vocantem praeceperet, & superbus si non sequeretur.

Quamobrem licet fidelis formidare possit animam, ne tanta Dei bonitate quantam experitur, forte aliquando abutatur, longe tamen magis reformidat, ne si metum abutendi repudiet tantam bonitatem, ipsa repudietur anima, & audiat. *Egredere, & abi post vestigia gregum. Et pasce agnos tuos.* Quod praclare S. Bernardus in illa sponsum ad sponsum verba sic exponit, *Qua enim anima semel Domino didicit & accepit intrare ad se ipsam, & in intemibus suis Dei praesentiam suscipere, & quarere faciem eius semper, spiritus est enim Deus. Et qui quarunt eum, oportet eos in spiritu ambulare. Et non in carne, ut secundum carnem vivant; talis, inquam anima nescio an vel ipsam gehennam ad tempus experiri horribilius panatusve ducat, quam post spiritualis studij huius gustatam semel suavitatem exire denuo ad illecebras vel potius ad molestias carnis, sensuumque inexplicabilem repetere curiositatem, dicent: Ecclesiaste. Oculus non impletur visu, nec auris auditu; audi enim hominem experiturus quae loquimur. Bonus es, inquit, Domine sperantibus in te, animo querenti te. Ab hoc bono si quis averteret sanctam illam animam conaretur, puto haud secus accepisset, quam si se de paradiso & ab ipso introitu gloriae conficeret deurbari. Audi adhuc & alium similem huic: Tibi dixit cor meum, ait, exquisivi te facies mea: faciem tuam Domine requiram. Unde & dicebat: mihi autem adhaerere Deo bonum est. Et item loquens ad animam suam dicit:*

Hom. 146
ad Pop.

1. p. Passi
c. 7.

Cant. 1.

Serm. 35.

De
D.
opu

Dei. Convertere anima mea in requiem tuam, quia Dominus benefecit tibi. Dico ergo vobis, nihil est quod intantum formidet, qui quis hoc beneficium simul accipit, quod ne a grama derelictus necesse habeat deinde egredi ad carnis consolationes, imò de consolationes, nisi famis carnalium sensum sustinere vinculis. Terribile proinde & nimis formidolosum comminatio: Egredere & pascere hircos tuos. Quod est indignam te non veris illa sua familiaris & suavis & vnum contemplatione celestium, intelligibilium, divinarum. Quamobrem egredere de sanctuario moorum de tuo, ubi secretos sacrosque veritatis ac sapientia sensus dulciter haurire solebas; & magis tanquam una de secularibus, pascendis & oblectanda tua carni sensibus mericere. Hircos quoque, qui peccatum significans, & in iudicio collocandi sunt à sinistris, dicit vagos & petulantes corporis sensus, per quos peccatum tanquam mors per fenestras intravit ad animam. Tum paucis interjectis, turpium mutationum studiorum, ut cui ante studij fuerat peregrinans & exulans animam suam sacris meditationibus tanquam celestibus pascere bonis, Dei beneplacitum & mysteria voluntatis eius inquirere, penetrare devotione Caelos, & mente superna circum manfones, salutare Patres atque Apostolos, & choros Prophetarum, Martyrumque, admirari triumphos, ac super pulcherrimos orationes angelorum; nunc om-

nibus his omissis, turpi se mancipet corporis servituti ad obediendum carni, ad satisfaciendum ventri & gula; ad manducandum in univ. in terra, unde ex ea qua pratorit, mendi huius figura, suam semper famelicam curiositatem aliquatenus consolatur. Exiret aquarum deducant oculi mei super huiusmodi animam, qua cum nutretur in croceio demum amplexatur stercore. Pascis enim iuxta beati viri sententiam, sterilem qua non habebat filios, & vidua non beneficit.

Quae postrema verba ex Jobo deprompta, sic **Tob 24.** accommodantur à S. Gregorio carni & animae, ut dum dicitur pasci caro sterilis, simul dicatur non bene fieri animae viduae, quasi diceretur, dum nutritur caro, negligitur anima. Caro autem dicitur sterilis, dum anima est vidua; quia dum vacua & deserta est anima, nihil boni caro praestat. Denique vidua est anima, quando est Deo vacua, & tunc illi animae viduae non bene fit, quando ita deseritur anima, ut cum posses illam Deo replere, non tamen audeas.

Ut vero quae de humili cultu jungendo familiaritati cum Christo Domino dicta sunt, corroborentur fitius: opportunitatem videtur exemplum Davidis, coram Atea ludentis, saltantis, & sese cum interne, tum externe plurimum humiliantis.

Ante Dominum qui elegit me, Ludam & vilior sum plusquam factus sum, & ero humilis in oculis meis. 2. Reg. 6.

VERITAS PRACTICA.

De utroque necessario humilitatis actu.

Vel neutro vel utroque simul oportet esse humilem.

Quae Sacramento debetur humilitas, velut ipsum Sacramentum sit indivisa necesse est.

RATIO EST, Quia quae Sacramento debetur humilitas, nos illi perfecte totos debet subijcere.

Sed nisi esset in nobis indivisa, non perfecte nos totos Sacramento subijceret.

Ergo sit indivisa necesse est. & neutro vel utroque simul humilitatis actu nos esse oportet humiles.

I. P U N C T U M.

QUAM in multis luculenter arca veteris testamenti, figuram augustissimae praese ferret Eucharistiae, posset considerari attentius, & illud Moysis de Populo Chritiano longè magis quam de Judaico pronuntiare: *En populus sapiens & intelligens gens magna. Non est alia natio tam grandis, qua habeat Deos appropinquantes sibi, sicut adest nobis Deus*

noster. Verum quo cultu sit à nobis celebranda haec novi Testamenti arca, quae pietatis significatione prosequenda, his maxime solennioribus feriis, quae totae sunt illi cultui destinatae, longè magis praestat expendere, seu potius intueri exemplo veteris illius populi, qui tanta religione suam illam in arcam ferebatur, quanta describitur in eorum monumentis ad omnem posteritatis memoriam commendanda. Sicut autem inter illos dignitate David eminebat, ita & isto pietatis genere praestitit, tantumque cultus ac religionis illi sacro ligno quondam exhibuit, ut videatur non fuisse magnus David, nisi ut se tum magis demitteret, nec major unquam vius sit, quam cum se ita demisit.

Deut. 4. D. Th. in opus.